

Žernovsko – blatecký horizont

Milý čtenáři!

Ted' po volbách rozjela Babišova vláda (která v těch volbách propadla) tvrdé restriktce proti neočkovaným. Normálně nás vydírá.

Člověk by se i nechal naočkovat. Jenže!

První otázku, kterou vám lékař – ještě než si připraví injekci – položí, je:

A dneska je vám dobře, neměl jste ráno nějaké problémy?

Kdy já zažil ráno, kdy jsem neměl problémy a kdy mi bylo dobře!?!

Letos to bylo asi jen dvakrát a to jen proto, že se mi pak blbě udělalo až odpoledne.

Prostě mám celý rok rýmu.

A ted' se dozvídám, že bych kvůli tomu nesměl do hospody!?!

Hanba jim! Protestuji!

f.

český ráj

*** Geopark UNESCO Český ráj musí prokázat, že může dál nést své jméno**

O potvrzení toho, že může dále používat svou značku, se bude ucházet Geopark *UNESCO* Český ráj. Návštěvou nás 24. až 28. října poctí Kristin Rangnes, prezidentka sítě evropských geoparků z norského geoparku *UNESCO* Gea Gea Norvegica a Elena Mateo ze španělského geoparku *UNESCO* Ostrovy Lanzarote a Chinijo.

„Obě dámy byly nominovány pařížským sekretariátem Globálních geoparků *UNESCO*, aby vykonaly v Geoparku Český ráj takzvanou revalidační misi. Náš geopark totiž jako jediný v ČR značku *UNESCO*. Revalidace se uskutečňuje každé čtyři roky a geopark *UNESCO* musí prokázat, že plní podmínky, které tato značka vyžaduje. Revalidace měla proběhnout už v loňském roce, avšak z důvodu protipandemických opatření byla přesunuta na letošek,“ vysvětlila ředitelka geoparku Blanka Nedvědická.

Záštitu nad akcí převzal hejtman Libereckého kraje Martin Půta, který přivítá obě dámy osobně 25. října v Turnově.

turnov

*** České dráhy se rozhodly uzavřít svoji pokladnu na nádraží v Turnově.**

Cestující s tím nesouhlasili a podepsali proti tomu petici. Liberecký kraj chce pro ně stávající komfort zachovat, a proto objedná provoz pokladní přepážky Českých drah i na další rok.

„Hlavní příčina problémů s turnovskou pokladnou se nachází jinde. České dráhy jako jediný dopravce v regionu nedaly souhlas ke vzájemnému uznávání jízdenek s ostatními provozovateli. V praxi to znamená, že společnost *ARRIVA vlaky* nemůže prodávat produkty Českých drah. Pokud by se jejich pokladna v Turnově zrušila, cestující by přišli o svůj komfort. Chápu tedy jejich rozhořčení. Liberecký kraj nyní objedná provoz pokladny i na další rok, a to v rámci smlouvy s Královéhradeckým krajem,“ uvedl Jan Sviták, statutární náměstek pro resort dopravy.

Objednávka stávajícího rozsahu provozu pokladní přepážky Českých drah v Turnově bude platná na období jízdního řádu 2021/2022. „Během této doby začneme s Českými drahmi jednat o tom, aby přistoupily na požadavek uznávání jízdních dokladů tak, jak to již učinili ostatní dopravci,“ vysvětlil hejtman Martin Půta.

Liberecký kraj se však již několik let snaží přesvědčovat cestující, aby nakupovali jízdenky přímo ve vlaku u průvodčího, který je v tarifu IDOL bez přírážky. Pasažéři tak ve stanici nemusí hledat pokladnu, mohou jít přímo do vlaku, posadit se na vybrané místo a po příchodu průvodčího požádat o svůj lístek. (Filip Trdla, Liberecký kraj)

*** Plánovaný rozpočet oslav 750 let Turnova překročí 2,6 milionu, informoval server *Turnovsko info*. Připomínka výročí bude součástí většiny akcí v průběhu roku 2022, hlavní část ale proběhne poslední květnový týden. Významnými**

událostmi dále budou 100 let od návštěvy T. G. Masaryka a Slavnostní večer u příležitosti založení republiky. Kromě řady dalších aktivit město plánuje vydání knihy Dějiny Turnova a příležitostné poštovní známky nebo vypravení speciálního historického vlaku.

Turnov připravuje výtvarnou soutěž na sochu TGM, ve které chce vybrat umělecké dílo, jež by mělo být poctou našemu prvnímu prezidentovi. Soutěž chce radnice vyhlásit v listopadu.

„Uvidíme, jestli se nám podaří sehnat dílo, které se bude líbit nejdřív odborné komisi, potom dalším poradním orgánům města Turnova a na konci zastupitelům města Turnova. Když to vyjde, tak bych byl rád, abychom ho na podzim 2022 odhalili, když to nevyjde, tak jsme to zkusili, a myslím, že je to správné zkusit,“ uvedl starosta Hocke ve zpravodajství serveru *Genus*.

Návrhy budou moci umělci posílat do poloviny března příštího roku, radnice na odměny v soutěži vyčlení 150 tisíc korun. Náklady na realizaci díla by pak podle starosty neměly přesáhnout milion korun.

Masaryk navštívil Turnov 17. září 1922. Vydal se také do Českého ráje, byl na Mariánské vyhlídce, prošel takzvanou Myší dírou a kolem Dračích skal do Sedmihorek, připomněl *Genus*.

*** MUZEJNÍ EXPONÁT MĚSÍCE ŘÍJNA: AMETYSTOVÁ GEODA**

Rádi bychom Vám představili exponát měsíce října, kterým budou dvě části unikátních ametystových geod, jedné z Podkrkonoší a druhé z Brazílie.

Menší Ametystová geoda byla nalezena na lokalitě Kumburk a pochází ze sbírky MUDr. Jiřího Šolce. Na první pohled zaujme sytě fialovou barvou, která

převládá na špičce krystalů, zatímco spodní části krystalů jsou světlejší. Je to jen část geody, jejíž původní velikost mohla být i několik desítek centimetrů. Největší geody nalezené v Podkrkonoší dosahovaly velikosti i přes 50 cm s krystaly mnohdy až 5 cm velkými. O té největší pochází záznam z roku 1935. Byla nalezena nedaleko Vzduchánku nad Prackovem, měla bochníkovitý tvar a rozměry 80 x 60 x 27 cm. Pecka byla při zkoumání na místě nálezů rozbita na tři kusy. Ve všech třech částech

byly dutiny o rozměrech 15–20 cm s ametystovými krystaly značné velikosti a sytě fialové barvy. Kde se dnes její části nachází, není známo.

Druhá ametystová geoda o rozměrech 50 x 40 x 15 cm a váze cca 80 kg pochází z Brazílie a je ve skutečnosti jen nepatrnou částí unikátní geody o velikosti 10 x 5 x 3 m, která vážila 7 tun. Tvoří jí sytě fialové až několik centimetrů velké

krystaly ametystu. Brazilské ametysty se nachází v nejrozsáhlejších bazaltových výlevech na zemi, které zaujímají plochu více než 1,5 milion km². V bazaltových výlevech jsou raženy štoly a geody jsou dobývány klasickým hornickým způsobem. Každá geoda je opatrně oddělena od matečné horniny a vynesena na povrch. Často bývají opatřeny betonovou patkou a následně rozřezány a naleštěny. Geody jsou na povrchu potaženy tenkou vrstvou betonu (pro zpevnění) a nakonec nabarveny tmavě zelenou barvou. Obě uvedené geody jsou součástí našich sbírek a jsou vystaveny v expozici *Geologie-mineralogie*.

V porovnání s obrovskými ametystovými geodami z Brazílie, které dosahují velikosti až několika metrů, se zdají ametystové geody z Podkrkonoší nevýznamné, ale patří k nejkrásnějším a nejlepším v celé Evropě.

/ Muzeum Českého ráje v Turnově

*** Kulturní tipy:**

Večer s SBV - Premiéra hry *Záblesk*

Pátek 22. října, 19:30, Městské divadlo Turnov

Společnost bloumající veřejnosti vás srdečně zve na slavnostní večer, na kterém bude uvedena premiéra jednoaktové divadelní hry *Záblesk*. V druhé půli večera je pro vás připraveno posezení s hudební produkcí členů SBV.

Společnost bloumající veřejnosti (SBV) vznikla v Turnově v roce 1996 a pořádala ve městě různé koncerty, divadla, festivaly, umělecké happenings nebo i výstavy a jeho ansámbl se postupem času různě měnil. Nyní je už SBV výhradně divadelním souborem.

V jednoaktové hře *Záblesk* se představí Jan Marek, Jakub Chundela a Alena Tomášová (působící také v souboru *Nakafráno*).

Režie hry se ujal Jan Marek a Romana Zemenová.

V hudební části večera vystoupí Martin Hybler, Matěj Hajn, Jan Dekány a členové *SBV* – Alena Tomášová a Jan Marek.

PAYYA MATYS & TRIBAL FORCE

23. října, 19:00, Malá (domácí) scéna, kavárna KUS na Střelnici

Listopad

25. října, 19:30, Městské divadlo Turnov

Jak být znovu zvolen americkým prezidentem, když popularita klesá k nule? Politická fraška jednoho z nejlepších současných amerických autorů nás zavede do Bílého domu, kde se fiktivní americký prezident Charles Smith připravuje na novou prezidentskou volbu, ve které jsou ovšem jeho šance na znovuzvolení „stejně nízké jako Ghándího cholesterol“. Nehodlá se však vzdát bez boje a svou chystanou kampaň opře o novou interpretaci oslav Dne díkůvzdání, která by mu měla získat patřičný kapitál od „zainteresovaných“ kruhů. Na scénu tak přicházejí krocani, moderní indiánský náčelník a také prezidentova výstřední autorka projevů, která si z Číny přiveze nejen adoptované miminko, ale i ptačí chřípku. Komedie Davida Mameta (autor scénáře k filmům *Vrtěti psem* a *Hannibal*) vtipně a břitce komentuje stav současné vysoké politiky i mnohé společenské nešvary, se kterými se dnes a denně setkáváme.

Hrají: Michal Dlouhý, Jiří Hána, Jaroslav Vlach, Lenka Zbranková, Zdeněk Vencel

Pavla Bičíková: Barma - země úsměvů a zlatých pagod

27. října, 18:00, Kino Sféra

turnovsko

* **Na sobotu 23. října** chystá kulturní dům v Tatobitech koncert kapel *Walda Gang* a *Alkehol*. Vstup je 390 korun, výkop v osm.

* ***Šíleně smutná princezna*** – pohádkové prohlídky na zámku Sychrově

23.10. a 24.10., Státní zámek Sychrov

Prohlídky vždy v 10 hodin, 11 hodin, 13 hodin, 14 hodin a v 15 hodin.

Více informací na www.zamek-sychrov.cz

Klokočské skály aneb oblíbené povídání V. Zieglera na říjen

Skalní město Klokočské skály se rozkládá mezi Podloučkami, Klokočím, Rotštejnem, Chutnovkou, Záholicemi a Rohlinami. Je to rozsáhlé pískovcové skalní město se zbytky reliktních borů na hranách skal. Nesouměrný hřbet ze svrchněkřídových pískovců se vyznačuje velikou skalní členitostí. Zdaleka nápadným útvarem je asi 2 km široká skalní stěna v čele kuesty nad obcí Klokočí, z níž je vyčleněno několik samostatných pískovcových věží. Plošinu brázdí skalnaté rokle. Na jižním okraji je zahlouben Rotštejnský důl se

zříceninou hradu Rotštejn a osou plošinatého týlového svahu kuesty pak prochází Zelený důl s řadou bočních roklí. Ve skalních stěnách vzniklo několik desítek pseudokrasových výklenků a jeskyní. K největším z nich patří Postojná. Některé tyto jeskyně jsou významné i z archeologického hlediska.

Skalní město je tvořeno nejmnocnějším komplexem české křídý jsou v daném území, a to sedimenty svrchního turonu a coniak. Vyvinuty jsou převážně ve facii písčité a dosahují v prostoru skalních měst mocnosti kolem 240 metrů. Jsou to hlavně kvádrové pískovce coniacké, které tvoří skalní města Českého ráje.

Svrchnoturonské souvrství, prezentované jílovitými vrstvami částečně s písčitou příměsí (u Turnova) je v severní části výskytu silně redukováno (mocnost okolo 8-30 metrů v obvodu Klokočských skal, Sokola, Rohlin a Drábovny); směrem k jihu se mocnost zvětšuje. Fauna je chudá. Popsáno je z Károvska a Klokočských skal u Turnova několik druhů mlžů a dva druhy plžů. Kvádrové pískovce coniacké jsou nejrozšířenější facii coniak. V západní části Českého ráje (i v Klokočských skalách) mají často ve tmelu limonitickou příměs, která rychle mizí směrem k východu, ale objevuje se opět ve východní části Prachovských skal. Fauna je špatně zachovalá, vyskytují se různé typy inoceramů, některých mlžů, hvězdice *Astropecten scupini*, dále hlavonožec *Peroniceras tricarinatum* a nepravídelné ježovky.

/ Václav Ziegler (pro stránky Geoparku UNESCO Český ráj)

rovensko p. t.

* Spolek divadelníků ochotníků *Máj 1867 Tatobity* uvede *Divadelní kabaret plný humoru a hudby*. Stane se tak **22. října** od 18 hodin v sále rovenské radnice. Vstupné 50 Kč.

* *Caroline tančí swing s The Swings*

koncert v rámci festivalu *Hudba z ráje 2021*

Karolína Cingrošová / soprán

The Swings / pánské vokální kvarteto

29. 10. 18:00 sál budovy radnice, **více informací na www.rovensko.cz**

lomnice n/p

* Rekonstrukce plynovodu na Husově náměstí

Jedno zásadní dopravní omezení se pomalu chýlí ke konci. Byla zprůjezdněna po rekonstrukci vozovky i ulice Kampelíkova a uvolněn tak výjezd z města ve směru na Novou Ves. V příštím roce nás bohužel čeká další, nebude tak zásadní pro dopravu, ale do života města zasáhne poměrně hodně.

Plynárny, resp. provozovatel plynovodní sítě v našem městě – společnost *GasNet* dlouhodobě avizuje potřebu rekonstrukce plynovodního potrubí na Husově náměstí s vysokou naléhavostí. Nyní ji již nelze z důvodu bezpečnosti dále odkládat a dojde k ní v první polovině příštího roku.

V zásadě se bude jednat o výměnu potrubí uloženého po celém obvodu náměstí zhruba v místě obrubníku chodníků. Po provedení potřebných prací dojde k obnově povrchů do původního stavu. V tomto případě se bude jednat zejména o složitou mozaikovou zádlážbu, na což byly plynárny z naší strany důrazně upozorněny. Budeme trvat na precizní práci a vyžadovat nejvyšší kvalitu.

Zhotovitelem bude firma *ERMO Hradec Králové*, která v letošním roce rekonstruovala plyn v ulici Kampelíkova. Předpokládaný termín zahájení bude na jaře a dokončeno bude nejpozději do 31. 8. 2022.

Původní záměr – vyměnit při rekonstrukci plynovodu na náměstí i dožívající veřejné osvětlení, nakonec realizován nebude. Dle našeho názoru by centru města v budoucnu slušela revitalizace, která by usměrnila parkování, zredukovala asfaltové plochy a celkově přiblížila vzhled charakteru památkové zóny. S tím souvisí i úprava umístění svítidel. Pokud bychom ale již nyní svítidla

umístili do „nových“ poloh, kolidovala by se stávajícím využitím. Studii budoucí revitalizace Husova náměstí v této chvíli dokončuje renomovaná architektonická kancelář *Chmelík a partneři* z Hradce Králové. Prezentovat bychom ji chtěli v průběhu listopadu v lomnickém kině.

/ Zdeněk Rajm, místostarosta

*** Pořadatelé zvou v neděli 24. října** od 14 hodin do lomnického kostela sv. Mikuláše z Bari na koncert *Missa Solemnis Gratifica*, na kterém pod vedením Kláry Ptáčkové účinkuje *Lomnický chrámový sbor*, *Smyčcové kvarteto Musica Cecilia*, autor díla Jan Kučera a jako host Radek Rejšek. Výtěžek z dobrovolného vstupného bude věnován na opravu fasády kostela.

semily

*** Knihovna v Semilech** získala titul Městská knihovna roku 2021. „S velikou radostí můžeme oznámit, že letošní městskou knihovnou roku se stala Městská knihovna v Semilech. Semilská knihovna uspěla v konkurenci dalších 13 nominovaných knihoven z celé republiky a skvěle reprezentovala náš region,“ říká ředitelka Krajské vědecké knihovny v Liberci, Dana Petřýdesová.

Semilská knihovna byla oceněna pro své neustále se zlepšující služby řídicí se potřebami obyvatel malého města, kterým vychází vstříc – i v době covidu tomu tak bylo. Malý kolektiv zaměstnanců zvládá mnoho různorodých činností, včetně zajišťování služeb pro 68 knihoven semilského regionu. Knihovna, která sídlí už 10 let v budově Jitřenka, spolu s kavárnou a kinem, neztratila nic ze své modernosti a elegance a láká návštěvníky krásným, vzdušným prostorem i pestrnou nabídkou služeb a akcí (ty probíhaly v době covidu také online).

Knihovna je plně bezbariérová, veřejnosti slouží i nový knihovní web.

Knihovna v Semilech s diplomem dostala i finanční ocenění 30 tisíc korun od *Svazu knihovníků a informačních pracovníků*, a také knihobudku, kterou věnoval *Svaz měst a obcí*.

Na druhém místě se umístila Knihovna Karla Dvořáčka ve Vyškově, třetí místo zaujala Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana v Uherském Hradišti. Zvláštní ocenění získala Knihovna města Ostravy za skvěle vybudovanou síť městských poboček.

Zdroje: Jan Mikulička. Liberecký kraj; KVK Liberec

*** Městský úřad Semily schválil stavební záměr na stavbu „*Silnice II/286 Lomnice nad Popelkou – Košťálov, rekonstrukce silnice*“.**

Předložený projekt stavby řeší rekonstrukci stávající silnice, která prochází intravilánem i extravilánem Lomnice a extravilánem obcí Košťálov a Libštát, včetně Želech. Celková délka rekonstruovaného úseku je 5 177 metrů. V úseku od km 15,760 do km 16,630, tj. v délce 870 m, bude provedena běžná údržba komunikace a v úseku od km 17,019 do km 17,798, tj. v délce 779 metrů, bude provedena souvislá údržba komunikace. Cílem rekonstrukce komunikace je především zajištění plynulého obousměrného provozu s bezpečným míjením vozidel. Dalším požadavkem je zajištění funkčního odvodnění komunikace a úpravy, které silnici zajistí životnost 20 let.

*** Kalendář s fotografiemi Semil může být krásným dárkem, který vás bude provázet celý rok. K dostání je v turistickém infocentru za 130 korun.**

21. – 23. říjen

SEMILSKÝ PAROHÁČ, 23. ročník přehlídky divadelních souborů

Program (bez pohádek)

Čtvrtek 21. října,

19 h., sál KC Golf,

MUŽ NA VODÍTKU, *Podio*

Pátek 22. října

18:00, restaurace KC Golf

KDEKRADEMOR, *Kámoš Drámoš Turnov*, délka představení 40 minut.

19:30, sál KC Golf

NATĚRAČ, *DS Vojan Desná - Mladá haluz*, délka představení 75 minut.

21:30, restaurace KC Golf

ČERNÝ KOCOUR

***Bažantova loutkářská družina*, délka představení cca 30 minut.**

23.00, restaurace KC Golf

ÉRA - Pražská studentská kapela - rock, alternativa a pop.

Sobota 23. října

19:00, předsálí KC Golf

AURORA JaSBAND, klasické i méně známé jazzové standardy.

20:00, sál KC Golf

BEZDĚČKA, klaunská groteska, Squadra Sua, trvá 50 min.

22:00, restaurace KC Golf

FILMOVÝ KLUB DIVADLA TŘÍ s přítomností autorů.

23.00, restaurace KC Golf

AURORA JaSBAND, Večerní vystoupení kapely a přátel.

Info o celém programu: 732 111 686 a facebook.com/dspodio/ a www.kcgolf.cz

semisko

LIBŠTÁT –

SYLVIE BEE ZPÍVÁ ŠANSONY

Vítězku Mezinárodní soutěže v interpretaci francouzského šansonu z roku 2011, důstojnou nástupkyni Hany Hegerové a Evy Olmerové, bude doprovázet klavírista Václav Kramář. Zazní francouzské a české šansony. Evangelický kostel Libštát, **23. října** od 18:00 hod.

Pověstný ústav chirurgie ve Vysokém nad Jizerou chce moderní pavilon, kraj pomůže

Rada Libereckého kraje na svém úterním jednání odsouhlasila poskytnutí dotace na projekt železobetonové konstrukce nového pavilonu E Ústavu chirurgie ruky a plastické chirurgie ve Vysokém nad Jizerou.

Liberecký kraj podpoří částkou ve výši 4 miliony korun část z prováděné přístavby a modernizace tohoto ústavu, která začala už v roce 2018.

„Dotaci schválilo krajské zastupitelstvo už v roce 2017. Stavět se mělo začít v letech 2018–2019, a to za

předpokladu, že město obdrží dotaci z Ministerstva zdravotnictví. Ministerstvo ale registraci akce zrušilo, město proto o ni začalo usilovat znovu. V původně plánovaném termínu se tak projekt neuskutečnil,“ uvedl Vladimír Richter, krajský radní pro resort zdravotnictví.

Mezitím město ze svého rozpočtu zaplatilo několik dílčích částí projektu. Jednalo se například o vybudování dvou operačních sálů s „dospávacími“ pokoji v pavilonu A, nové parkoviště i pořízení náhradního zdroje elektrické energie – vše v celkové hodnotě více než 10 milionů korun.

Vloni Ministerstvo zdravotnictví vydalo novou registraci akce a v květnu letošního roku rozhodlo o dotaci. Město Vysoké nad Jizerou obdrželo příspěvek ve výši 57,77 milionu korun. Celkové náklady samotné stavby činí skoro 70 milionů bez daně.

Liberecký kraj poskytne čtyřmilionovou dotaci konkrétně na dílčí projekt výstavby nového pavilonu E. „Současný lůžkový pavilon je zastaralý a neodpovídá běžným standardům. V novém pavilonu bude v rámci probíhající investiční akce umístěno lůžkové oddělení. Část toho původního bude následně přeměněna na prostory pro rehabilitaci,“ doplnil Vladimír Richter. (F. Trdla, Liberecký kraj)

železný brod

*** O svaté Ludmile**

28. října od 14:30 hodin, kostelík sv. Jana Nepomuckého Na Poušti
51. koncert v kostelíčku Na Poušti nad Železným Brodem bude spojen s vernisáží výstavy.

O státním svátku zazní v kostelíčku sv. Jana Nepomuckého Na Poušti hudba, která bude obohacena o významnou vizuální složku. Ve světové premiéře bude uvedeno nové hudební dílo Bohuslava Lédla – balet „O svaté Ludmile“. Součástí bude také vernisáž výstavy k 1100. výročí smrti sv. Ludmily, ta bude mít později pokračování v Městské muzeu v Železném Brodě, v expozici Bělíště.

Více informací na www.zeleznybrod.cz

jilemnice

*** Pondělí 25. října**, 18:00 hod., Kino 70

Barma – země úsměvů a zlatých pagod.

Nová multimediální cestovatelská přednáška Pavly Bičíkové.

vrchlabí

29. října

DRUHÁ TRÁVA

Dnes již legendární folk & country
& bluegrass kapela.

KD Střelnice – velký sál, 19 hodin

trosečník 42

Do Lidické ulice se vrátí růže – jak ztracená bronzová dominanta, tak růžové keře přímo z památníku

V příštím roce si budeme připomínat 80. výročí vypálení středočeských Lidic. Mnichovo Hradiště si toto jubileum připomene v kulisách zrenovovaného nároží ulic Lidické a Obránců míru. V pondělí 11. října zde byly zahájeny plánované úpravy, které potrvají do jara příštího roku.

Vykácena bude stará zeleň, na místě bude ponechána jenom zachovalá lípa, která byla vysazena při příležitosti založení místní organizace Strany zelených v roce 1992, a je v zachovalém stavu, a některé břízy. Nová výsadba dřevin i osázení záhonu růžemi proběhne na jaře. Návrh úprav vzešel z pera městského architekta Jana Světlíka.

Zhotovitel na místo po zimě přivede elektřinu, odkryje a opraví šachtu pod vodotryskem včetně nádrže na vodu, postupně vydláždí trojice na sebe navazujících čtvercových podest, obnoví cestičky, osadí lavičky a odpadkové koše a na závěr na místo instaluje repliku lidické růže, která zdejší veřejný prostor zdobila do 90. let. Přestože její bronzový originál byl tehdy odcizen, v Turnově se podařilo přímo u autora plastiky Jaroslava Marka nalézt její formu – a tak byla růže odlita znovu.

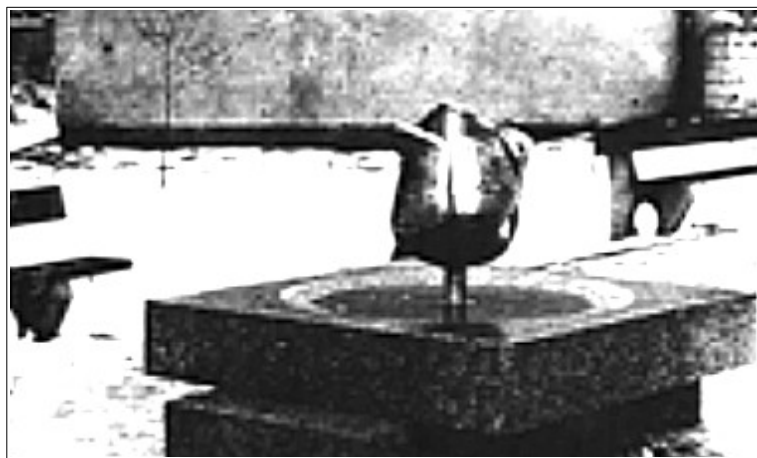
Vodotrysk, kterému kovový květ dominuje, bude slavnostně spuštěn 6. června 2022. V noci bude dílo nasvícené a hlídat jej bude moderní zabezpečovací systém, jehož prostřednictvím bude vodní prvek ovládán.

V souvislosti s přípravami projektu vstoupilo město rovněž v jednání s Památníkem Lidice a spolupráci se podařilo navázat. Ředitel památníku

Eduard Stehlík souhlasil, že Lidice poskytnou při obnově místa součinnost.

A dokonce vyšel Hradišti vstříc ještě v jedné věci. Tou byla prosba o štěp odrůdy růže z Lidic, jejíž květy kdysi v Lidické ulici kvetly. „Pro záhon před vodotryskem zajistíme keř z Růžového sadu míru a přátelství v Lidicích, aby se poselství původního záměru jeho vzniku znovu naplnilo,“ odpověděl Stehlík.

Zdroje: Martin Weiss, Kamelot, a web města

*** Mimořádná prohlídka zámku.**

Otevření 13. komnaty zámku – ukončení sezóny

30.10. a 31. 10. od 10:30 hodin, Státní zámek Mnichovo Hradiště

Komentovaná prohlídka speciálně chráněných originálních prostor, obrazárny, zlatého salónku a I. návštěvnického okruhu.

Více informací na www.zamek-mnichovohradiste.cz

* **Kamil Střihavka akusticky**

22. 10. od 19:00 hodin, Masarykovo divadlo Jičín

Akustický program Kamila Střihavky & *The Leaders!*

Více informací na www.kzmj.cz

Česká klavírní výprava – **Ivo Kahánek**

25. 10. od 19:00 hodin, Jičínský zámek – Porotní sál

Vynikající klavírista a držitel hudební ceny *Anděl 2019* – a jako „předskokan“ vystoupí žákyně ZUŠ Jičín Maruška Krejcarová.

Více informací na www.kzmj.cz

Železnice v bitvě 1866

Nejbližší okolí Železnice bylo za Rakousko–pruské války v roce 1866 přímým dějištěm jedné z největších bitev tohoto tažení. Letos tomu je již 155 let od této hrůzné události. Jak to tenkrát probíhalo, zkráceně přiblížím níže. Čerpáno hlavně z *Kroniky Železnicka 1946*.

Již delší dobu před bitvou bylo obyvatelstvo rozrušeno válečnými událostmi.

13. června byly vydány tyto pokyny: „*V obcích buďtež ihned ustaveny pomocné hlídky, zhotovovány čisté plátěné obvazy a cupanina, uspořádán obecní majetek, na bezpečném místě buďtež uloženy nebo do jiných končin převezeny cenné papíry a 6 peněžní hotovosti, v každé obci buďtež zřízeny domácí strážé, v případě nepřátelského vpádu se obecní zastupitelstva vzdají úřadování a dohled v obcích budou vykonávat policejní orgány.*“

19. června byl do Železnice doručen císařský manifest, oznamující válečný stav s Pruskem ode dne 14. června 1866. 27. června byli v Železnici ubytováni vojáci. Byli tu hlavně příslušníci 18. pěšího pluku. V odpoledních hodinách 29. června proběhl první útok na nepřítele od hřbitova u kostela směrem k Valše a Zámezí. Bohužel zde museli Prušákům ustoupit. Všechny tři prapory se stáhly do lesíka Obůrky a na Železný. Protože tu však byly silně odstřelovány, zůstal tu pouze jeden prapor a ostatní byly přemístěny mezi Soběraz a Těšín a do Železnice. Při útoku ztratil pluk 27 důstojníků a 741 mužů. Při všeobecném ústupu nařízeném okolo sedmé hodiny večerní, bylo nejpravější křídlo oslabeno a značně rozptýleno.

(*Přesný popis bitvy najdete na webových stránkách:*

<http://www.1866.cz/historie/valka-1866>)

Hned po bitvě bylo přivezeno do Železnice 319 raněných rakouských a pruských vojáků, kteří byli uloženi v rychle zřizovaných polních lazaretech ve škole (dnešní pošta čp. 204), v kostele i v některých soukromých domech. V období

od 1. do 28. července dojížděl každodenně do Železnice jičínský doktor lékařství a ranhojičství (lékař, který prováděl rozšířenou léčbu např. amputace) Augustin Kukula, pomáhal mu městský lékař doktor Jan Alexius.

20. července asi 70 raněných bylo odvezeno do Lomnice, z toho 17 mužů k amputaci do kartouzské nemocnice. 23. července byli odvezeni další ranění vojáci do Kbelnic a do Vokšic. Dlouhou dobu se v Železnici vzpomínalo na setníka 18. pěšího pluku Filipa Kovaříka z Nového Bydžova, který byl těžce raněn v boji na Valchovské stráni, nalezen tu v beznadějném stavu železnickým policejním revizorem Václavem Vojtíškem

a převezen do železnické školy, kde následující den zemřel. Byl pochován na železnickém hřbitově. Za několik let byly jeho ostatky i s pomníkem převezeny do kbelnického ossaria. Tenkrát, když dostal na železnickém hřbitově rozkaz k beznadějnému útoku proti postupující pruské přesile, zvolal: „*Pojďte si, vojáci, pro smrt!*“ V nerovném zápase padl on i většina jeho podřízených vojáků. Mrtví vojáci byli většinou pochováni do společných hrobů v místech, kde padli a ještě dlouho po válce označovalo mnoho dřevěných křížků místa jejich posledního odpočinku. Později byly zřizovány pomníky kamenné, některé z nich dodnes upomínají na tuto bitvu.

Válkou utrpěli železniční obyvatelé velké škody. Zcela byla zničena úroda, hospodářské nářadí, uhynulo několik kusů dobytka a několik kusů bylo rekvírováno. Z těchto a jiných škod se obyvatelstvo dlouho vzpamatovalo. Dne 6.srpna zavítal do Železnice nemilý a zhoubný host. Byla to cholera.

Od 6. do 17. srpna zemřela polovina z 20 nemocných. Tato zákeřná nemoc se po městečku a okolí potulovala celých šest týdnů a vyžádala si přes 200 obětí.

V bitvě u Jičína ztratil rakouský I. a saský armádní sbor celkem 210 důstojníků, 5 280 mužů a 222 koní. Prusové měli ztráty 71 důstojníků, 1 485 mužů a 56 koní. 7 K těmto událostem byla vybudována v roce 2005 naučná stezka *Komitétem pro udržování památek z války roku 1866* ve spolupráci s obcemi Jičín, Železnice, Kbelnice, Dílce, Podůlší, Jinolice, Holín a Valdice.

Ve Vlastivědném muzeu v Železnici je k této události zřízena stálá expozice

Bitva 1866. Jako velká zajímavost této expozice je dochovaný věnec z lučního kvítí, který přinesla snoubenka na hrob padlému důstojníkovi, nebo prostřelená prkna ze stodoly ze Zámezí. V Železnici byl v roce 1872 založen Spolek vojenských vysloužilců města Železnice, většinou to byli účastníci války roku 1866, na pomoc udržování památek bitvy 1866. Zanikl v roce 1913. Prvním velitelem byl Václav Rejman z čp. 94. Prapor byl vysvěcen v roce 1875 a byl věnován v témže roce rakouským císařem Františkem Josefem I., podobně i prapor

vojenských vysloužilců ve Vysokém Mýtě. V inventáři byl veden jako rakouský vojenský prapor, který měl být vrácen po případném rozejití se spolku do vojenského arsenálu ve Vídni. Po zrušení spolku a rozpadu Rakouska v roce 1918 se tak nestalo. Prapor je vystaven ve Vlastivědném muzeu. 25. dubna 1889 vznikl *Spolek pro udržování pomníků a hrobů na bojišti jičínském z roku 1866 v Jičíně*.

Ossarium (kostnice) bitvy u Jičína z Rakousko–pruské války v roce 1866 se nachází nad obcí Kbelnice při silnici do Turnova. Zdejší vojenský hřbitov byl zřízen v roce 1891 a postupně sem byly přemístěny náhrobky padlých důstojníků i vojáků z celého širokého okolí. Samotné Ossarium bylo vybudováno

v letech 1904 – 1906 v podobě secesní kaple podle projektu ředitele hořické kamenické školy Václava Weizettla. Nad vchodem do kaple je umístěna socha anděla míru, dílo hořického sochaře Václava Suchomela. Pietní akt k uctění památky padlých v bitvě 1866 proběhl v Železnici 24. 6. 2021

/ Simona Hrabalová, správce muzea; foto: Stezky 1866, MK Sobotka, Wikipedie

sobotecko

Údolí Plakánek a jeho okolí je častým cílem při výletech a procházkách. Není divu, že se na turnovskou radnici obrací řada obyvatel s dotazy k současné neutěšené situaci ve Veseckém Plakánku. Turnov tedy zveřejnil vyjádření Agentury ochrany přírody a krajiny ČR v této věci. Uvádím ho v plném znění a bez úprav.

„Loni na podzim obdržela *Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - Správa CHKO (dále jen AOPK ČR)* žádost obce Libošovice o stanovisko k záměru kácení kůrovcem napadených stromů v jednom z bočních údolí přírodní rezervace Údolí Plakánek, tzv. Veseckém Plakánku. Ta byla zdůvodněna zajištěním bezpečnosti frekventované turistické trasy, která vede Veseckým údolím.

AOPK ČR těžbu v lesních porostech CHKO nepovoluje (ani není povinností těžaře ji Správě CHKO nahlásit), tzn. obci bylo vydáno doporučující stanovisko jak postupovat, aby nebyl porušen zákon o ochraně přírody a krajiny, resp. předmět ochrany přírodní rezervace. Stanovisko AOPK ČR obsahovalo jasnou podmínku, že těžba i přibližování dřeva budou provedeny tak, aby nedošlo k výraznému narušení půdního krytu a vzniku erozních rýh.

Těžař měl respektovat zákonnou ochranu, resp. bližší ochranné podmínky přírodní rezervace Údolí Plakánek, která ale respektována nebyla. V současnosti probíhá přestupkové řízení ve věci poškození a změny dochovaného stavu chráněného území.

Pro úplnost uvádíme zvažované varianty řešení:

1/ Ponechání kůrovcových souší nastojato

- nezbytnou součástí by byl zákaz vstupu do údolí nejméně na 10 let (než by se souše rozpadly a byly bezpečné pro návštěvníky)
- jedná se oblíbenou a frekventovanou trasu a lze předpokládat pohyb turistů i přes zákaz vstupu, tzn. zvýšené riziko pádu rozpadajících se stromů na turisty
- státní správa lesa (městský úřad Jičín) nepřipouštěla uzavření údolí na delší dobu, než jsou 3 měsíce.

2/ Odtěžení kůrovcových souší a ponechání na místě k zetlení

- vzhledem k objemu kůrovcového dřeva (600 m³) ve dvou okách, úzkému profilu údolí a značně příkrým svahům by ponechání na místě fakticky znamenalo zneprostupnění této turistické trasy a s ohledem na bezpečnost také nezbytnost jejího dlouhodobého uzavření.

3/ Lanovka v plném závěsu (tzn., že by se přes údolí natáhla lanovka a tou by se kmeny transportovaly na horní partie, odkud by byly odváženy)

- vzhledem k objemu kůrovcového dřeva (600 m³) ve dvou okách by bylo nezbytné přibližování pokácených stromů traktorem (v závěsu) k lanovce, což by znamenalo daleko větší plošnou devastaci tohoto údolí.
- současně by došlo k poškození horní hrany údolí, včetně cenných pěnovců.

4/ Využití harvestoru pohybujícího se v jedné koleji a následně vyvážedky

- tuto variantu jsme připustili jako nejšetrnější po historické lesní cestě, avšak za podmínky, že těžba i přibližování budou provedeny tak, aby nedošlo k výraznému narušení půdního krytu a vzniku erozních rýh. Tzn. za sucha (nebo zámrazu) a s využitím pásové techniky, což nebylo těžařem splněno.

/ Ing. Jiří Klápště, AOPK ČR, RP Liberecko, Vedoucí Správy CHKO Český ráj

jablonec n/n

*** Jablonecké kulturní tipy:**

Sobota 23. října, 19 hodin, Městské divadlo

TCHÝNĚ NA ZABITÍ

DS Tyl Slaná

Sobota 23. října, 20 hodin, Klub na Rampě

MICHAL PROKOP & FRAMUS FIVE

29. října, 20 hodin, Klub Na Rampě

VANUA 2

koncert kapely, kterou založili muzikanti z Blue Effectu se zpěvákem Yannickem Tevim z ostrova Vanuatu

RYCHNOV u/J – Zvuk zvonů je hudba beze slov, která ctí starou řemeslnou tradici.

Ve čtvrtek 28. října v 9:30 představí zvonaři v kostele svatého Václava v Rychnově u Jablonce nad Nisou nový zvon. Uvedl to *Jablonecký deník*. Protože původní zvon *Karl* byl po konzultaci s odborníky shledán neopravitelným, rychnovská radnice podpořila myšlenku zakoupení zvonu nového a zřídila veřejnou sbírku. Na jejím účtu se sešlo přes 190 tisíc korun, sbírka na *Doniu* vynesla 22 tisíc, město přidalo 200 tisíc korun, přispěli i lidé z okolí, ale i z jižní Moravy. Zvon *Václav* vyrobila zvonařská dílna *Tomášková – Dytrychová*. Zvon je laděn v tónu D2, váží 220 kilogramů, rozměr spodního průměru má 700 milimetrů.

Rod Dytrychů působí v Brodku u Přerova a výrobou zvonů se zabývá více než 70 let. Chcete-li zhlédnout jejich řemeslný um a vyzkoušet si zvuk zvonu ještě před jeho zavěšením, máte jedinečnou možnost právě **28. října** od 9:30 a to přímo v kostele sv. Václava. Na památku si na místě můžete zakoupit stejnojmenný mini zvon Václav z dílny paní Dytrychové.

A proč právě 28. října? Je to symbolické datum... 28. října vznikla naše republika. V tento den se zároveň rozezní v italském Roveretu Zvon míru. Ten patří k největším zvonům na světě. Jeho výška je 3,36 m. Původní roveretský zvon byl v roce 1925 odlit z kovu polních houfnic i těžkých děl a z ostatních zbytků přátelských i nepřátelských zbraní.

I z rychnovského kostela sv. Václava se pravidelně ozývaly zvony a to již

od počátku 18. století. Nesly jméno *František Josef, Karl a Václav*. Zvon *Karl* byl odlit již v roce 1648 a traduje se, že pochází ještě z původního dřevěného kostela, který stával v místech sochy sv. Jana Nepomuckého u školy v Ještědské ulici. V roce 1916 se uskutečnilo první kolo válečné rekvizice, v rámci které byly konfiskovány zvony. Tehdy byl brán ohled na jejich historickou hodnotu a roztaveny byly přednostně mladší kusy. Za své tedy vzal *František Josef* a *Václav*. Po válce se v rámci veřejné sbírky podařilo získat finance na zvony nové, které byly slavnostně zavěšeny 23. září 1923. V období 2. světové války se situace opakovala. Nové zvony byly opět konfiskovány, ale doslýchá se, že údajně nebyly využity na válečnou surovinu. Můžeme se tedy jen domnívat, že visí v některém z kostelů v Evropě... (Zdroj: web města, *foto Donio*)

tanvald/sko

TANVALD – Sobota 23. října od 13:30, kino JAS Jára Cimrmana
52. ročník HAF 2021, mezinárodní soutěžní přehlídka amatérských filmařů

DESNÁ – Pondělí 25. října od 18 hodin, Riedlova vila
Přednáška Petra Víta – Povídání o přehradách a jejich haváriích,

liberec

* **Přehrada Harcov** potřebuje opravit prosakující zděnou hráz, podloží pod ní i opěrnou zeď na pravém břehu přehrady, kudy vede promenádní cesta. Během opravy bude přehrada vypuštěná. Státní podnik *Povodí Labe* hledá v soutěži firmu, která opraví přehradu Harcov v Liberci. Jde o zakázku za zhruba 429 milionů korun bez daně. Práce potrvají 33 měsíců, tedy téměř tři roky.

Počítá se s rekonstrukcí celého vodního díla, po ní bude schopno lépe chránit Liberec při vydatných deštích, poradí si s mnohem většími průtoky vody než nyní. Právě katastrofální povodeň na Liberecku v červenci 1897 byly posledním impulzem k výstavbě přehrady. Voda z Harcovského potoka tehdy zničila v Liberci i Liebiegovu továrnu - pozdější *Textilanu*. Obrovské škody napáchala také ve středu města, kde se potok vlévá do Nisy.

Stavba přehrady podle projektu univerzitního profesora Otto Inze z německých Cách započala v listopadu 1902 zemními pracemi. Zdravá skála byla nalezena v hloubce 4 - 6 metrů pod terénem. Veškeré trhliny byly zality cementotrasovou maltou a v místech, kde toho bylo třeba, byly vybetonovány zazubené základy. Vlastní hráz se zdila směsí cementové a trasové malty v poměru jedna ku jedné.

Stavba celé přehrady byla dokončena v prvním pololetí 1904 a závěrečná kolaudace se uskutečnila dne 29. srpna 1904. Ihned po jejím dokončení se nádrž začala plnit a ještě v listopadu téhož roku zadržela povodeň o objemu 230 tisíc kubíků vody. (Zdroj: Povodí Labe)

*** Počátky cyklistiky v Liberci**

Součástí expozice Technického muzea Liberec, které v září oslavilo 7 let své existence, je i jedinečná sbírka jízdních kol.

Koncem 19. století, kdy se vývoj kol a cyklistika začíná bouřlivě rozvíjet, byl Liberec jedno z největších a nejprůmyslovějších měst v Čechách. Bicykl se

v Liberci kvůli kopcovitému terénu nikdy nestal masovým dopravním prostředkem, ale díky bohatosti průmyslu a obchodu byla každá cyklistická technická novinka, přicházející zejména z Anglie, velmi rychle dostupná i zde.

První „bezpečníky“ neboli rovery se prodávají v Liberci již koncem 80. let.

Od roku 1889 díky Ernstu

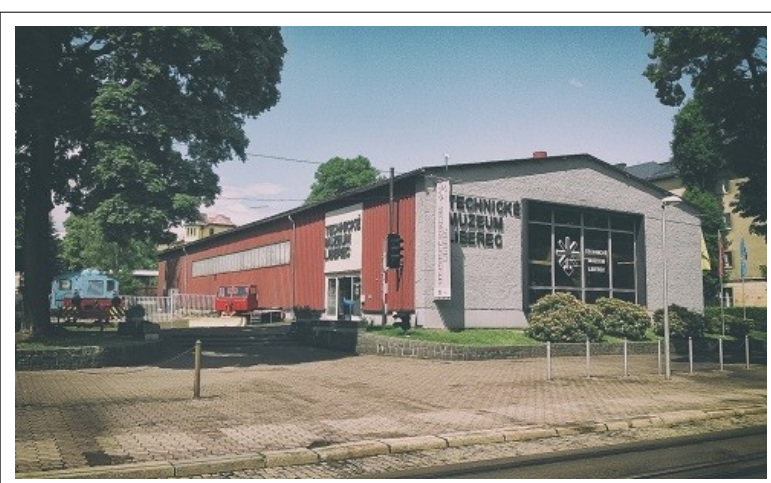
Hoffmannovi jsou to zejména anglické značky *Singer a Premier*. Současně

prodává kola také Wilhelm Porsche a Willibald Breuer. Každou sezonu se nabídka rozšiřuje a organizují se první závody na Ještěd.

Začátkem 90. let začíná firma *Möldner & Skreta* vyrábět a prodávat v Pražské ulici č. 14 kola z dílů žitavské firmy *Phänomen* s názvem *Stefania*, případně *Phänomen-Rover*. Zajímavostí je, že po čtyři roky, do roku 1892, zde sbíral první zkušenosti jako zaměstnanec nadšený mladý cyklista Václav Laurin, zanedlouho jeden z kapitánů českého průmyslu. Také Christian Linser, pozdější výrobce automobilů, začíná svůj věhlas výrobou kol.

První cyklistický spolek byl založen roku 1886 v dnešní Sokolské ulici, roku 1893 vzniká spolek *Sturmvoegel* a následují další. V prostorách České Besedy se schází spolek *České ústřední jednoty velocipedistů*.

V roce 1923 se jede první ročník slavného závodu okolo přehrady.

Prohlídku rozšířené unikátní sbírky historických jízdních kol v Technickém muzeu Liberec si určitě nenechte ujít.

/ Eva Daňková, Zpravodaj Liberec

*** Liberecká krajská knihovna zahájila výstavu k 80. výročí bojů o libyjský přístav Tobruk za II. světové války. Návštěvníky seznámí i s osudy pěti Liberečanů, kteří se v roce 1941 vyznamenali při obraně Tobruku. Podle autora výstavy Jana Hněličky mezi ně patří například Karel Benák nebo Stanislav Hnělička. „Jejich příběhy pracovníci knihovny zpracovali v rámci Databáze regionálních osobností Libereckého kraje,“ uvedl autor výstavy a historik knihovny. Na výstavě nazvané *Hrdinové od Tobruku* budou ve druhém patře knihovny informační panely s velkoformátovými snímky, z nichž řada doposud nebyla publikována. Součástí výstavy bude také prezentace válečné techniky obou zneprátelených stran od libereckého modelářského *Spolku přátel letectví*. Výstava potrvá do 12. listopadu, informoval server *Genus*.**

za humny

Hráz Kachního rybníku ve Svojkově se dočká obnovy díky penězům z krajského krizového fondu

Celkem 200 tisíc korun poskytne Liberecký kraj obci Svojkov na opravu poškozené hráze Kachního rybníku. Ten poničily červencové povodně způsobené extrémními srážkami.

„Kvůli nebezpečí protržení byl rybník postupně kontrolovaně upouštěn.

Odborná firma poté provedla prohlídku poškozené hráze. Nyní je nutné ji

opravit a zajistit přeložení komunikačních kabelů. Rozhodli jsme se obci ulehčit od finanční zátěže a poskytneme Svojkovu 200 tisíc korun z našeho krizového fondu,“ uvedl hejtman Půta.

K poškození hráze došlo z důvodu extrémních srážek 18. července letošního roku. Nyní je situace stabilní a rybník je vypuštěný.

Dotace od Libereckého kraje slouží k financování nouzových opatření,

která bylo potřeba provést neprodleně. Hráz totiž slouží zároveň jako komunikace.

Pro Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje a jednotky sborů dobrovolných hasičů byly červencové události velmi náročné. Zvýšený počet výjezdů začal již v úterý 13. července. V noci ze středy na čtvrtek jednotky hasičů zasahovaly zejména na Semilsku, Jablonecku a Liberecku u více než 200 událostí. Na Semilsku to bylo v souvislosti s větrem, na Jablonecku a Liberecku poté kvůli nadměr-

ným dešťovým srážkám. Následoval náročný víkend, kdy hasiči vyjížděli do terénu více než dvěstěkrát. Ten přinesl zejména zásahy ve statutárním městě Liberec a nejbližším okolí, později v noci ze soboty na neděli se dešťové srážky přesunuly na Českolipsko a Novoborsko. Kromě rizika protržení hráze Kachního rybníka v katastru obce Svojkov byla nebezpečí vystavena také Písečná a Dobranov, odkud hasiči za pomoci techniky, traktorů od místních lidí prováděli evakuaci několika desítek osob. Náhradní ubytování pro pět lidí zajistilo město Česká Lípa. (Filip Trdla, Liberecký kraj)

KRAVAŘE – Práce na poli. Tak se jmenuje nová venkovní expozice skanzenu Vísecká rychta v Kravařích u České Lípy. Je zaměřená na zemědělské stroje a nářadí a nalézá se v přístřešku v zadní části dvora areálu Vísecké rychty. Jejím cílem je přiblížit především mladším návštěvníkům, jak se dříve pracovalo na polích Českolipska.

„Vísecká rychta patří k odlehlejším expozicím našich muzeí. Kravaře a jejich okolí jsou však dobrý tipem na rodinný výlet, který je možné využít k tomu, aby rodiče dětem vysvětlili, na co se používalo to které nářadí či zemědělské stroje. Není to však to jediné, co Vísecká rychta nabízí,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje. „K vidění zde jsou zemědělské stroje a nářadí, které používali naši předci k rozrývání, kypření a obracení půdy, ale také k setí a sázení – například obilí, brambor nebo řepy. Součástí expozice jsou i dva historické pojízdné postřikovače, sloužící k hubení škůdců na rostlinách,“ řekl Marek Hofman, vedoucí skanzenu, který je pobočkou *Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě*.

Návštěvníci Vísecké rychty si prohlédnou pluhy, ruchadla, plečky, polní smyk, brány, válce, pohrabovačky, secí stroje, sekačky, samovaz nebo lis na slámu. Tyto stroje a nářadí byly v průběhu let zakoupeny nebo darovány většinou lidmi z Českolipska.

Některé z uvedených zemědělských strojů a nářadí jsou různého stáří, takže lze jejich prostřednictvím porovnat technický pokrok. „Exponáty ještě nikdy nebyly vystavené. Návštěvníci se tak mohou seznámit s další částí rozsáhlé sbírky *Vlastivědného muzeum a galerie*, která byla uložena v depozitářích,“ poznamenal ředitel muzea a galerie Zdeněk Vitáček.

Na tuto expozici naváže další připravovaná nová stálá expozice s názvem *Práce ve stodole*. Ta přiblíží, jak se po sklizni zpracovávaly a dále využívaly zemědělské plodiny. (Jan Mikulička, Liberecký kraj)

CVIKOV – Znělcový vrch Ortel ve Cvikovské pahorkatině láká stále více lovců paranormálních jevů i běžných turistů. Jsou však procházky touto jedinečnou přírodní scénérií bezpečné? Jedná se totiž o místo s největší koncentrací negativní energie v Čechách.

Ortel, jehož vrchol se nachází v nadmořské výšce 554 metrů, byl dříve považován za pohanské kultovní místo a podle různých legend bylo na jeho vrcholu či úbočí popraviště města Cvikova. Vrch byl rovněž opředen pověstmi o skřítcích, kteří zde bydleli a na plochem znělcovém kameni na vrcholku si prý pekli chleba. Tolik tato pověst. Co však zůstává realitou, je fakt, že podle současných psychotroniků se jedná o jedno z nejnegativnějších míst v Čechách. Z hory vycházejí výrazné negativní vibrace a její suťový vrchol byl prý již v prehistorických dobách uměle dosypán, zřejmě aby zakryl jeskyni nebo obětní šachtu uvnitř hory.

Hora vystupuje poměrně markantně nad své okolí, které v některých částech převyšuje až o 250 metrů. Na jihu z ní vystupují mohutné skály a strmé svahy pod vrcholem jsou vyplněny znělcovou sutí. Pod horou se navíc nachází starý tajemný lom. Les je tady listnatý, většinou bukový, a z rostlin se nejvíce daří převážně teplomilným druhům.

Od negativní energie z hory měla své okolí chránit kamenná Mildeova kaple. Tu v roce 1706 postavil lindavský sedlák Anton Werner a koncem 19. století byla pojmenována podle tehdejšího majitele Franze Mildeho. Uvnitř bývaly dvě sošky znázorňující loučení Ježíše s Marií a obrazy sv. Jakuba a sv. Prokopa. Ortel si paradoxně získává stále více příznivců. Jedni sem jdou právě kvůli negativní energii jako lovci senzací, další jdou navštívit skalní vyhlídku, která se nachází na vrcholu. Hora také nabízí možnost horolezcům, kteří zde mají dokonce 17 vyznačených lezeckých cest převážně s větší obtížností.

/ Jaroslav Svoboda, Náš REGION; foto Martin Veselka / Wikipedie

rozhovor

Vladimíra Jakouběová: Měli bychom být k sobě i přírodě pokornější

Vladimíra Jakouběová se narodila v Turnově, je absolventka Střední keramické školy v Bechyni a filosofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, obor Dějiny umění a etnologie. Od roku 1988 do roku 2020 byla ředitelkou Muzea Českého ráje v Turnově, v roce 2020 jí byla udělena prestižní Cena Jože Plečnika za celoživotní přínos v ochraně a rozvíjení kulturního dědictví a lidových tradic.

Kdo vás v životě nejvíce ovlivnil?

Byli to hlavně moji prarodiče. Hlavně děda. Byl sklář a hudebník, odmala mě vedl k hudbě a kumštu. Přivedl mě taky k Vladimíru Komárkovi, který mě připravil na střední školu. Rodiče byli ekonomové, také jsem o tomto oboru uvažovala, ale při rozhodování, na jakou střední školu, nakonec zvítězilo výtvarno. Přispěla k tomu i skutečnost, že s ne zrovna dobrým kádrovým profilem (dědeček živnostník) jsem musela trochu dál od domova. Proto jsem šla studovat do Bechyně keramickou školu.

Ve studiích jste pokračovala v Brně?

Práce s hlínou mě bavila, ale ještě víc mě bavily dějiny umění. Na doporučení kantorů jsem proto pokračovala ve studiu dějin umění a národopisu. Na obou katedrách byli báječní kantoři, vedle teorie nás učili pracovat v terénu. Myslím, že mi v Brně dali výborný základ pro budoucí práci. Studia jsem ukončila doktorátem z dějin světového umění, ale to už jsem pracovala v turnovském muzeu. Když jsem ukončila 4. ročník, uvolnilo se tu místo. Chtěla jsem se vrátit domů, a tak jsem bez váhání nastoupila. Poslední ročník a doktorát jsem dělala při zaměstnání.

Jaké byly vaše začátky?

Nastoupila jsem v roce 1979 jako metodik pro kronikáře, o rok později jsem převzala sbírku etnografie a uměleckého řemesla. Mám ji na starosti dodnes. Sbírkou je to úžasná, ale před mým příchodem s ní řadu let nikdo nepracoval. Chyběl depozitář, část sbírky nebyla zaevidována a hlavně určena. Začínala jsem prakticky od začátku, a to mě hodně bavilo.

U toho ovšem nezůstalo...

Už na fakultě jsem se zabývala lidovou architekturou. Ta místní patří k nejkrásnějším u nás. Proto jsem ji od počátku 80. let začala dokumentovat. Díky tomu mám dnes databázi, která obsahuje fotografie archivní i současné, kresby i další dokumenty. Pravidelně ji doplňuji, vždycky objevím něco, co v ní ještě chybí.

Kdy jste se stala ředitelkou?

V roce 1986 jsem začala ředitele zastupovat, pak jsem šla na mateřskou a po návratu z ní jsem k práci odborného pracovníka získala i ředitelskou židli. Muzeum nemělo na další pracovní úvazek peníze a musím říct, že mně to vyhovovalo, nechtěla jsem se odborné práce vzdát. Taky jsem chtěla pokračovat v projektech na Dlaskově statku a v práci v terénu. Tím, že jsem studovala na Moravě, jsem měla k folkloru, tradicím a řemeslům velmi blízko. Chtěla jsem vrátit do života lidí to, co bylo za minulého režimu potlačeno, začala jsem organizovat akce, na kterých jsme se vraceli k obyčejům našich prarodičů. Podařilo se mi díky tomu vrátit některé obřady a zvyky do vesnic i malých měst.

Co vše se vám v muzeu podařilo?

Za těch 33 let toho bylo docela dost. Nebyla to jen moje zásluha, ale i skvělé party, kterou jsem dala dohromady. Pracovala jsem s kolegy, kteří patřili ke špičkám ve svém oboru, měli skvělé nápady a zároveň byli schopni je realizovat. Na výsledcích naší práce je to znát. Podařilo se nám zrekonstruovat objekty, které máme ve správě, dát do pořádku sbírku, připravit řadu vynikajících výstav, publikovat. A to i v době, kdy bylo velmi těžké muzeum ekonomicky zabezpečit. Přesto, že jsme hned po revoluci začali vedle hlavní

činnosti podnikat, podávali jsme každý rok řadu grantů, nebylo to jednoduché. O to víc si vážím, že do toho se mnou vždycky všichni šli.

Z čeho máte největší radost?

Mojí srdcovkou je Kamenářský dům postavený v zahradě muzea. Dům, který původně stál na Havlíčkově náměstí, byl zbořen, ale podle dokumentace jsme postavili jeho věrnou kopii. Jeho provoz jsme zahájili expozicí ze sbírek Jany a Josefa V. Scheybalových, které naše muzeum v roce 2010 získalo. Jsem velmi ráda, že jsme postavili novou expozici Horolezectví, což je jedinečný projekt nejen v rámci České republiky. Těch radostí bylo mnoho, třeba taky zapsání perliček z Poniklé na Reprezentativní seznam kulturního dědictví lidstva *UNESCO*.

V muzeu jste byla 33 let, jaké jsou další plány?

Předávala jsem muzeum s opravenými objekty, s kvalitním týmem. Muzeum jsem chtěla předat ve stavu, za který bych se nemusela stydět i proto jsem si dovolila zde zůstat. Jedním z důvodů, proč jsem zde chtěla zůstat, je přání dokončit některé velké projekty, např. restaurování sbírek.

Práce vás bavila, měla jste čas na rodinu, na koníčky?

Manžel říká, že se oženil s muzeem, a ne se mnou. Chtěla jsem mít velkou rodinu, ale nebylo mi přáno. Mám dva syny, jednoho vyvdaného, druhého vymodleného, ale oba, i jejich rodiny, mám stejně ráda. Nejsem velký spáč, stačí mi pět hodin spánku denně. Snad i proto jsem zvládala starost o syna i o domácnost. S manželem máme řadu společných zájmů, např. lidové stavitelství. Jezdili jsme do terénu, on fotil, já dokumentovala. Pomáhal mi s vydáním knížek i s výstavami. Oba máme rádi Recko, kam se rádi vracíme, stejně jako s dětmi a vnoučaty na Šumavu. Vracím se ráda k moudrosti babiček, čím jsem starší, tím víc obdivuji jejich praktiky, životní zásady, které jim vnášely řád do života. A taky si vážím jejich pokory k životu i přírodě. Snažím se chovat stejně.

/ Jiří Endler, Jablonecký měsíčník; foto: facebook Muzea Českého ráje

pozdní sběr

TURNOV – Více než deseti miliony korun přispěl letos ze svého dotačního fondu na obnovu památek Liberecký kraj. Jednou z památek, které se dočkaly podpory, je kostel svatého Mikuláše v Turnově. Částku 160 tisíc korun využije Římskokatolická farnost – děkanství Turnov na opravu střechy a sanaci trhlín v obvodovém zdivu.

„Kostel sv. Mikuláše je jedním ze dvou dominantních kostelů v Turnově. Liberecký kraj vyjadřuje svou podporou, že je pro něj stav památek na jeho území důležitý. Myslím, že i díky naší pomoci se postupně jejich situace zlepšuje,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně hejtmana.

Původně gotický kostel pochází ze 14. století a jeho počátky jsou spojeny se samotným vznikem města Turnova. Po požáru v roce 1538 byl přestavěn renesančně a roku 1722 barokně. Vnitřní barokní výzdoba kostela byla doplňována po celá desetiletí po přestavbě, v roce 1994 prošel bohatě zdobený interiér restaurováním.

Z 16. století se zachovaly historicky velice cenné renesanční náhrobky čtyř členů rodiny Vartenberků, tehdejších majitelů Turnova. Nástěnné a nástropní malby z let 1884 až 1885 jsou od malíře R. Müllera. Na oltáři jsou sochy svatého Josefa a Jana Evangelisty s titulním obrazem svatého Mikuláše. V nikách presbytáře jsou sochy svatého Václava,

Linharta a Víta z první poloviny 18. století a rokoková socha svatého Jana Křtitele z poloviny 18. století.

Impozantně působí 25 metrů vysoká čtyřhranná věž se silným zdivem, která byla součástí opevnění města. V současné době je jednou z turnovských dominant. Ke kostelu přiléhá barokní fara z roku 1708, která vznikla přestavbou původní školy.

Více o kostelu svatého Mikuláše, ale také o chrámu Narození Panny Marie, kostelu svatého Františka z Assisi a obecně i o Turnově se lze dozvědět v létě o prázdninách. V té době pořádá turistické Regionální turistické informační centrum každé pondělí a každou středu prohlídky turnovských kostelů.

/ Jan Mikulička, Liberecký kraj

**Zveme Vás na
Hudebně kulturní festival
Oléfest history!**

Těšit se můžete na:

- Lenku Dusilovou - sólo
- Kpt. Kraba, a další koncerty
- promítání filmu Odsun 2020
- tematická výstava o Sudetech
- program pro děti
- občerstvení z mikroregionu

**28.10. - 1.11.
Oléfest history
Zlatá Olešnice**

OLÉFEST HISTORY

hudebně kulturní festival

na téma Sudety

Zlatá Olešnice u Jablonce n. Nisou

2 8 1 0 - 0 1 1 1

STRAŠIDELNÁ ZOO

29. 10. a 30. 10.

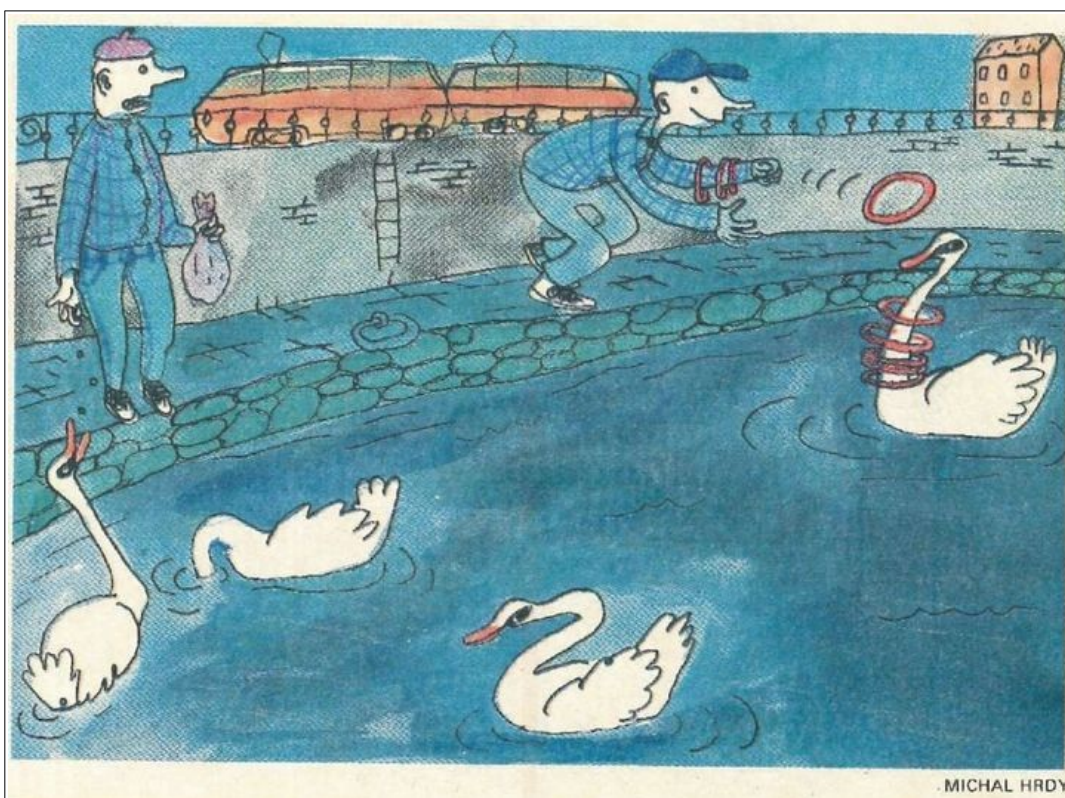
od 18.00 do 21.00 hodin
(pokladna se uzavírá ve 20.00)

Netradiční prohlídka zoo
v tajemné atmosféře se strašidly

Dva prohlídkové okruhy - pro malé návštěvníky
i pořádně strašidelný pro statečné

hrdý okýnko

MICHAL HRDÝ

KU GENERÁLCE

Jak dlouho tady bude ? Asi se to protáhne ... nejsou čipy !!!

Radek Steska

trosečník – kulturně společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: *knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaje*